

zespół I STATYKA

---

1. ŚRODKOWY UKŁAD SIŁ

Analityczny warunek równowagi przestrzennego środkowego układu sił ma postać:

$$\sum_{i=1}^n P_{ix} = 0 \quad \sum_{i=1}^n P_{iy} = 0 \quad \sum_{i=1}^n P_{iz} = 0 \quad (1.1)$$

W przypadku płaskiego środkowego układu sił warunek (1.1) przyjmuje postać:

$$\sum_{i=1}^n P_{ix} = 0 \quad \sum_{i=1}^n P_{iy} = 0 \quad (1.2)$$

W równaniach równowagi sił (1.1) i (1.2) występują zarówno rzuty sił czynnych, jak i reakcji więzów.

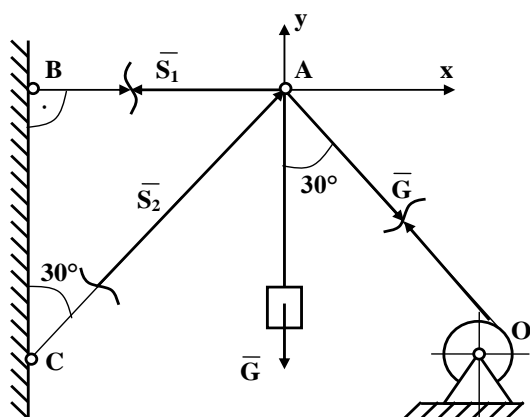
W niektórych zadaniach można korzystać z twierdzenia o trzech siłach, które brzmi:

„Warunkiem koniecznym i wystarczającym równowagi trzech sił jest, aby ich proste przecinały się w jednym punkcie i aby trójkąt sił był trójkątem zamkniętym”.

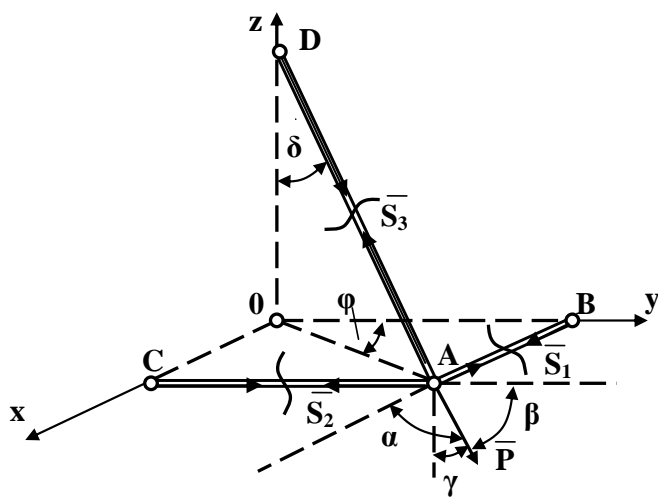
Przykład 1

Ciało o ciężarze $G = 60$ [kN] zawieszono za pomocą linki przerzuconej przez niewielki krążek A i zamocowanej na bębnie wciągarki. Wyznaczyć siły w prętach AC i AB wysięgnika (rys.1 str.10).

Przetnijmy myślowo pręty AB, AC oraz linkę A0. Otrzymamy po wstawieniu odpowiednich reakcji płaski środkowy układ sił. Rozpatrzmy równowagę sił działających na punkt A (rys. 1)

Rys. 1

Rys. 2

$$\sum_{i=1}^4 P_{ix} = 0 \rightarrow -S_1 + S_2 \sin 30^\circ + G \sin 30^\circ = 0$$

$$\sum_{i=1}^n P_{iy} = 0 \rightarrow S_2 \cos 30^\circ - G - G \cos 30^\circ = 0$$

Stąd ostatecznie: $S_1 = 94,6$ [kN], $S_2 = 129,1$ [kN]

Przykład 2

Bezmasowe pręty AC, AB i AD połączone są przegubowo w punkcie A oraz zamocowane przegubowo w punktach B, C i D. W punkcie A przyłożono siłę $\bar{P}$, której wartość wynosi: $P = 8$ [kN]. Siła ta tworzy ze współrzędnymi x i y kąty $\alpha = \beta = 60^\circ$. Wyznaczyć siły w prętach jeżeli $\delta = 60^\circ$, zaś $\varphi = 45^\circ$ (rys. 2)

Rozwiązanie

W miejsce więzów wstawiamy odpowiednie reakcje S_1 , S_2 i S_3 jak na rysunku 2. Rozpatrzmy równowagę przestrzennego środkowego układu sił działających na punkt A

$$\sum_{i=1}^4 P_{ix} = 0 \rightarrow -S_1 + P \cos \alpha - S_3 \sin \delta \sin \varphi = 0$$

$$\sum_{i=1}^4 P_{iy} = 0 \rightarrow -S_2 + P \cos \beta - S_3 \sin \delta \cos \varphi = 0$$

$$\sum_{i=1}^4 P_{iz} = 0 \rightarrow S_3 \cos \delta - P \cos \gamma = 0$$

Stąd ostatecznie: $S_1 = S_2 = -2,92$ [kN], $S_3 = 11,28$ [kN]. Znak minus wskazuje, że zwroty sił S_1 i S_2 zostały przyjęte błędnie.

1.1. Płaski środkowy układ sił

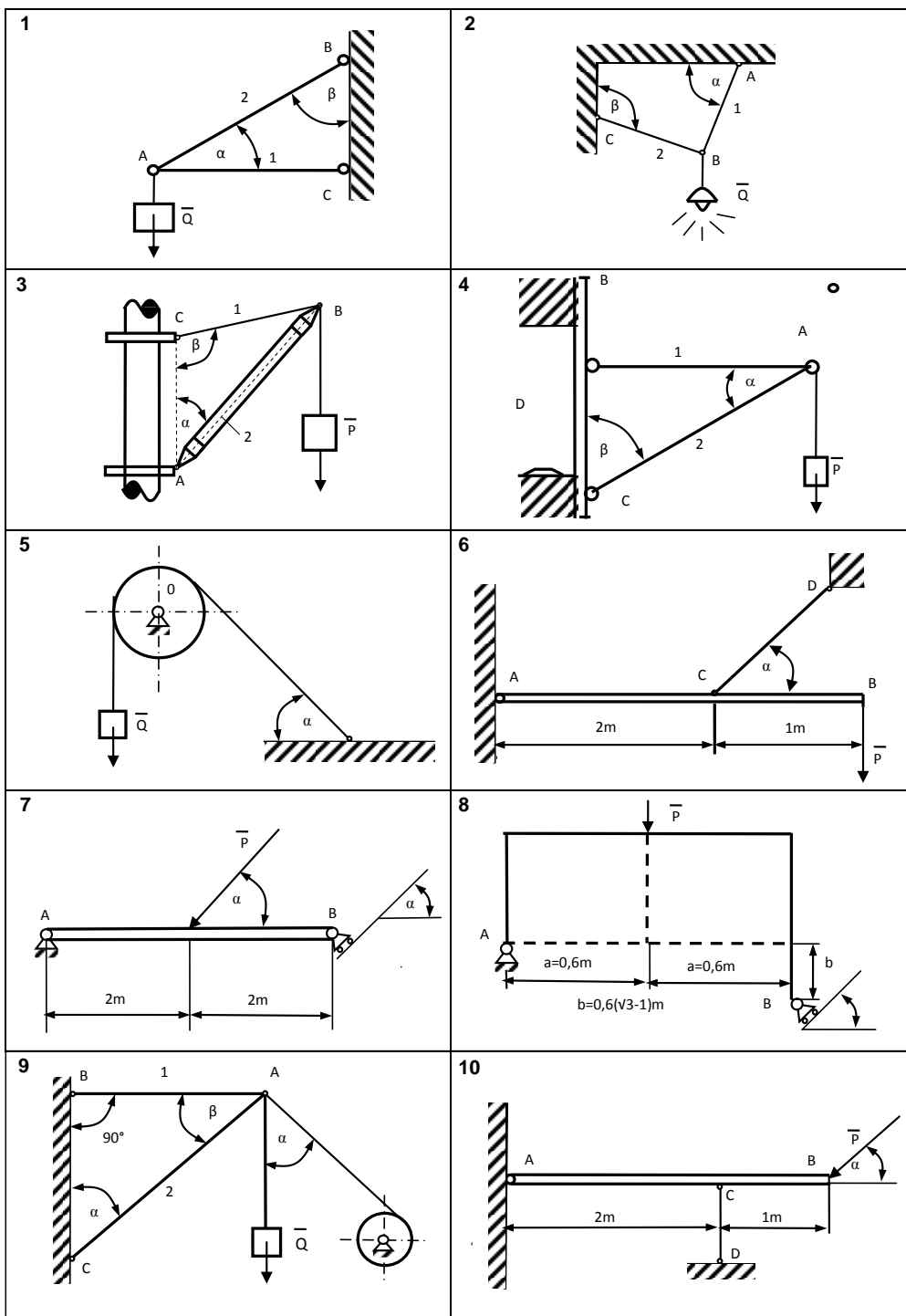
Wyznaczyć reakcje więzów konstrukcji, których schematy pokazano na rys. 1 – 20 na str. 14, 15 (wymiary podano w m). Obciążenia zestawiono w tabeli.

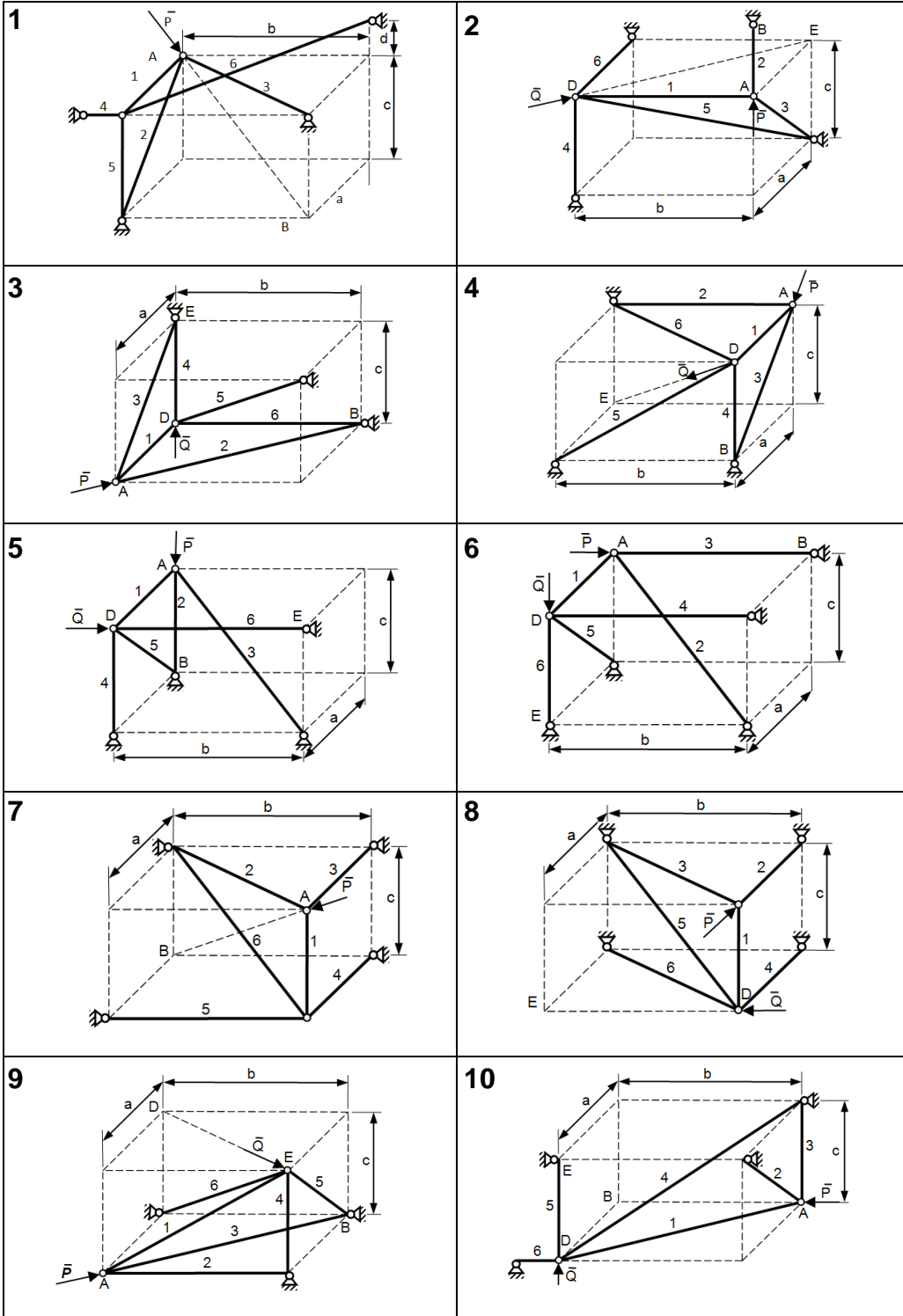
Numer rysunku	[kN]		Stopnie	Stopnie	Szukane
	P	Q	α	β	
1	-	10	30	60	S_1, S_2
2	-	0,02	60	135	S_1, S_2
3	2	-	15	135	S_1, S_2
4	1	-	30	60	S_1, S_2
5	-	6	60	-	R_0
6	2	-	15	-	R_A, S_{CD}
7	2	-	45	-	R_A, R_B
8	6	-	30	-	R_A, R_B
9	-	6	30	60	S_1, S_2
10	3	-	60	-	S_{CD}, R_A

1.2. Przestrzenny środkowy układ sił

Wyznaczyć siły w prętach, przegubowo – prętowych konstrukcji. Siła $\bar{P}$ działa w kierunku AB, siła $\bar{Q}$ (w wariantach 2, 4-6, 10) w kierunku DE, w wariantach 11 – 20 jak na rys. 11 – 20. Schematy konstrukcji pokazano na rys. 1 – 20, str. 16, 17. Dane do obliczeń podano w tabeli.

Numer rysunku	[kN]		Wymiary w [m]				Szukane
	P	Q	a	b	c	d	
1	9	-	4,0	5,0	4,0	1,0	$S_1 \dots S_6$
2	6	8	4,5	5,0	4,0	-	$S_1 \dots S_6$
3	3	5	2,0	3,0	2,5	-	$S_1 \dots S_6$
4	5	3	3,5	5,5	4,0	-	$S_1 \dots S_6$
5	7	5	4,0	5,0	4,5	-	$S_1 \dots S_6$
6	8	6	4,5	5,5	4,0	-	$S_1 \dots S_6$
7	2	-	3,5	5,0	4,0	-	$S_1 \dots S_6$
8	4	6	4,0	5,0	4,5	-	$S_1 \dots S_6$
9	5	6	4,5	5,0	3,5	-	$S_1 \dots S_6$
10	6	4	3,5	5,0	4,5	-	$S_1 \dots S_6$

1.3. Odpowiedzi

Ad. 1.1. Płaski środkowy układ sił

- Ad 1) $S_1 = 17,3$ [kN], $S_2 = 20$ [kN]
 Ad 2) $S_1 = 0,04$ [kN], $S_2 = 0,06$ [kN]
 Ad 3) $S_1 = 1,04$ [kN], $S_2 = 2,83$ [kN]
 Ad 4) $S_1 = 1,73$ [kN], $S_2 = 2$ [kN]
 Ad 5) $R_0 = 13,3$ [kN]
 Ad 6) $R_A = 1,95$ [kN], $S_{CD} = 0,77$ [kN]
 Ad 7) $R_A = 2,24$ [kN], $R_B = 1,0$ [kN]
 Ad 8) $R_A = 4,4$ [kN], $R_B = 3,1$ [kN]
 Ad 9) $S_1 = 9,46$ [kN], $S_2 = 12,92$ [kN]
 Ad 10) $R_A = 1,98$ [kN], $S_{CD} = 3,9$ [kN]

1.2. Przestrzenny środkowy układ sił

- Ad 1) $S_1 = 5,4$ [kN], $S_2 = S_3 = 7,63$ [kN], $S_4 = 55,23$ [kN],
 $S_5 = 34,56$ [kN], $S_6 = 55,99$ [kN]
 Ad 2) $S_1 = S_2 = S_6 = 0$ [kN], $S_4 = 0,59$ [kN], $S_5 = 9,31$ [kN],
 $S_6 = 6,0$ [kN]
 Ad 3) $S_1 = S_3 = S_5 = S_6 = 0$ [kN], $S_2 = 3,0$ [kN], $S_4 = 5,0$ [kN]
 Ad 4) $S_1 = S_2 = S_5 = 0$ [kN], $S_3 = 5,0$ [kN], $S_4 = 1,57$ [kN],
 $S_6 = 2,56$ [kN]
 Ad 5) $S_1 = S_3 = S_4 = S_5 = 0$ [kN], $S_2 = 7,0$ [kN], $S_6 = 5,0$ [kN]
 Ad 6) $S_1 = S_2 = S_4 = S_5 = 0$ [kN], $S_3 = 8,0$ [kN], $S_6 = 6,0$ [kN]
 Ad 7) $S_1 = 1,1$ [kN], $S_2 = 1,67$ [kN], $S_3 = 1,92$ [kN], $S_4 = 0,96$ [kN],
 $S_5 = 1,37$ [kN], $S_6 = 2,0$ [kN]
 Ad 8) $S_1 = S_3 = S_5 = 0$, $S_2 = 4,0$ [kN], $S_4 = 4,8$ [kN], $S_6 = 7,68$ [kN]
 Ad 9) $S_1 = S_2 = S_5 = 0$, $S_3 = 5,0$ [kN], $S_4 = 3,12$ [kN], $S_6 = 6,73$ [kN]
 Ad 10) $S_1 = 7,32$ [kN], $S_2 = 6,84$ [kN], $S_3 = 5,4$ [kN], $S_4 = 9,1$ [kN],
 $S_5 = 9,4$ [kN], $S_6 = 0$ [kN]